

ACC. N:R M. 16234: 1-15.

Landskap: *Blekinge* Upptecknare: *Gerud Englund*
Härad: *Lister* Berättare: *Conrad Thornell, Olofström*
Socken: *Jämshög* Berättarens yrke: *skvåddare*
Uppteckningsår: *1965* Född år *1894* i *Loshult*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Emigration. s. 1-15.

LUF 128

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M.16234:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Vår familj kom hit ifrån Källeberg år 1900. Vi slog oss ner på den plats där jag nu bor. Far var skräddare. Han hette Anders Thruvell. Han hette tidigare Johansson, men tog sig namnet Thruvell sedan han kom hit, efter gården Torsholma, som vi tidigare bott på. Mor hette Bengta. Hon hade hembageri här. Far var upplett på marknader och bytte färdigsydda kläder mot utåbler, redskap o. vagnar, som han sedan avyttrede här. Farfar hette Anders Johansson och ägde gården Torsholma. Han var dessutom skräddare. Morfar hette Anders Jönsson hade en stor gård i Hallaryd. Vi var via syskon. Därav var tre hulsyskon:
Ester 1887, Enak 1888, Josef 1890, Ruth 1892, Conrad 1894 och Jugeborg 1898. Flak-

ACC. N:R M. 16234:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

systemon Ingrid, Emil och Aron var alla födda i slutet på 1870-talet.

Jag började arbeta, när jag var 13 år gammal. Jag arbetade som bonddräng men tröttnade, när det blev vinter och kallt.

Jag började sedan i Lera hos far och kom så småningom till en skivdass i Sälva-

borg. Min syster Eder var väl heller inte

mer än 12-13 år, då hon började arbeta

i Lushill, vilket hon blev med den

öran. Hon arbetade senare som brukare

för i Mörrum, tills hon reste till Åkerska

Härbarns inget arbete för en flicka, och

hemma kunde de inte gå. Vårt hem där

var ett envings trähus med spåntak.

Det var först målat i rosa och måla-

des sedan i vitt. Det rynde fyra rum och

kök och en vind, där så småningom ett

Foto! *skrivs*

ram inredes.

Vår morbror Nils Palmér var präst i Haller-
ryds församling. Han emigrerade någon gång
i slutet på 1890-talet. Min halvsyster
stod lite i kontakt med honom. Hon res-
te ut och blev konfirmerad för honom.

Morbror Nils stod i kontakt med morbror,
så länge han levde - ungefär fram till 1905 -
direkta kom det inga brev från honom.

Vi hade också faster, som emigrerade:
Sissa och Elca Johansson från Halleryd.
De reste mycket tidigare än morbror
Nils. De kom till Ohio, gifte sig där och
bildade familj. Faster Sissa drev någon
slags hotellverksamhet i Elmhurst, innan hon
reste. Faster Elca gick upp till samma hel-
tiden innan. En del av mina systers
emigrerade. Först reste vår halvsyster

ACC. N:R M. 16234:4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jugrid. Hon reste redan 1895. Aron reste ungefär vid samma tidpunkt. Det berättades, att han bar adressbrev på sig. Aron var en mycket lindig figur. Han berättade sedan, att han tjänade pengar på biten över, genom att de andra passagerarna fick lyfta honom i öronen. Efter emigrerade 1903 och samtidigt reste vår andre lullubbar Emil. Josef reste omkring 1906-07. Josef och Aron kom hem igen.

Axel och Victor Göransson reste omkring 1925 och liksom en flicka, som hette Signe Olsson. Omkring 1900 reste en familj Österström ut. Först reste några av dem: Anton, Alma och Gustav och sedan reste Hilma i sällskap med föräldrarna. Det var säkert de diligenta arbetsförhållande

ACC. N:R M. 16234:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

na, som gjorde, att de reste. Vi var ofta
vare vid stationen och såg, när de res-
te till Amerika. Det var mycket då för
oss barn. Det kunde hända att upp
till 15 personer reste på en gång. Under 1905
var det säkert så många som reste.

Martin Jönsson, Skyttmåla och Ola Jönsson
sons son, Skyttmåla emigrerade också.
Om deras vidnare öden känner jag ej
till något.

Jag kan inte minnas, att vi eller andra
hade någon svenskamerikansk tidning. Här
fanns heller inga agenter. Det var många
pojkar, som reste för att slippa exercisen
Min bror Josef hörde till dessa. De reste
till Kipshamn och köpte en väd, där
de fann sina papper. Det var massar, som
kom över på det sättet. De, som rest ifrån

ACC. N:R M.16234:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

in vämpillet och sedan återvände till
Sverige, fick i regel göra in vämpillet
di, även om de var i 35-40årsåldern.
Det fanns inga lös som förelade för-
hindra emigrationen.

Man tyckte att emigranterna som kom hem
lät på besök var väldigt fina och trev-
liga. Kläderna hade en annan stil och
ofta hade svenskamerikanerna mycket
guld i munnen. De hade aldrig foder i
ryggen på sina kavajer, och så hade de
rem till byxor. Det hade inte varit
di. Vi hade långslen. Mina bröder ar-
betade som skräddare i Amerika, och de
had kolossal fina kostymer. Kvinnoerna
snörde sig på ett helt annat sätt och
had ofta mycket knötpylla hattar med
plymer. De hade gärna mycket snycken

ACC. N:R M. 16234:7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

av billigare slag. Sådant fanns inte här
då. Och vi hade nämligen så mycket slipp-
ga slippor, som de ständigt bytte. Jag
fick "arva" inte mindre än 52 slippor
av min bror en gång. De bar nästan
alltid ett guldur och damerna hade
också gäva ett litet guldur i slippor
brödet. De uppträdde lite mera bit-
dat än den befolkningen här och vis-
ade lite mera våldsvana. Men de var
alltid väldigt trevliga och alltid så
glada.

Våra föräldrar opponerade sig inte mot
syskonens emigration, även om de var
ledna, när barnen reste. Vi fick mycket
tidigt höra talas om Amerika hemma -
vi hade ju våra släktingar där. Det
var näst intill så vanligt hemma, att bruden

ACC. N:R M. 16234:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ifrån Amerika kom. Alla skulle vi tusa
dem. Ibland kunde det ligga någon del-
lar i dem - oftast till mor. Vård fast-
var brukade skicka presenter också.
Faster Elsa skickade en gång en väska
i sidan till mor. I breven kom det oft-
fina hälsningar. Min syster fick mycket
kläder som barn. Det var ingen i sk-
lan som hade så fina kläder som hon.
Efter arbetade som jungfru i en miljö-
värfamilj och hade till uppgift att se
till barnens kläder, följa med på re-
sor och göra mycket annat. Hon brukade
skicka hem av miljövärf barnens
avlagda kläder. Hon arbetade hos
den familjen i ca tio år. Då hon
gifte sig, fick hon en del bordsupp-
sättning i rent silver av dem. Brev-

ACC. N:R M. 16234:9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Pepper, broscher och ringar var vanliga
presenter från våra syskon dotter. Men
och far fick av dem bestick i silver
på silverbröllopsdagen. Vi hade också
ett skrin i någon vitmetall med figurer
hemma. Det var också kommet från Ame-
rika. Vi fick ju den uppfattningen, att
Amerika var ett rikt och stort land.

Tre av oss hemnavarande syskon ha-
de vid ett tillfälle bestämt sig för att
resa. Men jag ville göra min vänskapligt
fäst och sedan kom kriget och då
med förskade resan in. Vi har inte
behövt ångra, att vi inte reste dit.

Vår lärare pratade aldrig om Amerika
Men vi barn pratade sinsemellan
gärna om det - särskilt om man ha-
de fått en present ditifrån, så skulle

le ju detta meddelas. Nästan alla av kam-
terns hade ju alltid något cydon eller någon
slutning stude, och på så sätt hade man
en gemensam berringspunkt.

När min äldste syster var hemma första
gången, fyllede hon 21 i. Då bestämde ^{hon} en
färta och satte 21 ljus i den, vilket vi
tyckte var något fantastisk. Därefter var
kunde vi också sätta ljus i födelsedags-
tårter.

Vår hulsyster Jugrid lånade bestämt
pengar av far till resan. Omkring 1900 var
hon hemma och bestämde på första gången
När hon skulle resa tillbaka igen hade
hennes pengar kommit bort på något sätt,
och hon lånade då pengar till resan av en
svenkamerikan ifrån Grönem, som var hemma
då. Jag vet inte vad hon lät. Jugrid res-

ACC. N:R M. 16234:11.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

te över Köpenhamn-England. När hon
först kom ut till Amerika, slog hon sig
ner i Boston. Hon hade en bra plats där
ut. Hon arbetade hos den bankir, som
sedan Ester fick tjänst hos. Ofta skickade
de hon hem pengar. Senare gifte hon sig
med en småtänning och de slog sig ner i
Norfolk, Virginia. Hennes man var skrädd-
lare och hade en firma tillsammans med
en kompanjon. Hennes barn lever dock
i Texas.

Jugrid skickade sedan pengar till Emil
och Ester och de reste ut tillsammans
över Köpenhamn-Liverpool. Ester fick ge-
nast plats hos miljonärfamiljen som
Jugrid tidigare arbetat hos. Efter flera
års tjänst där, gifte hon sig med en
hallänning. De blev en son och en dotter.

Emil fortsatte sitt skredderarbete där ute. Han bodde först i Boston och flyttade senare till Philadelphia. Han förblev ungkarl. På de senare åren flyttade han tillbaka till Boston och där blev han ständigt i kontakt med oss här hemma.

Efter skickade biljett till Josef, och Emil ordnade arbete åt honom. De var skreddare båda, och Josef kom även han till Boston. Han var hemma här på besök en gång innan han åter vände hem för gott under 1922-23. Han fortsatte här som skreddare i Solvesborg. När han kom hem här var han sjuklig och hade inte lyckats lägga undan så mycket pengar som han ville.

Jag gjorde min vänpåbuds i Karlskrona

ACC. N:R M. 16234:13.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Det var år 1915, och ^{under} de två följande åren
lig jag mobiliserad. Direkt efter värn-
plikten fick jag en mobilisering på 15
dagar, och det kändes inte så illt.
Det var kollektalt dillig mat. Jag minns
att de demonstrerade nere i matsalen.
Det annonserades ju i tidningarna då:
"Patriotisk tämplig för militärvär och sjuk-
hus!" Vi fick också ett konserverställt,
som man bara inte ville äta. Med vår
bröd fick vi stilla den värsta hungern.
Delt vi fick köpa på marknadsmarknaden
var en bulle om dagen. Jag hade kom-
mander från Lister-Mjällby. De var bond-
bönder och fick hemifrån bröd och smör
och stora ostar. Om kvällarna delade
de med sig av läckerbeterna och ha-
de inte de fanns, hade jag väl aldrig

Klevt mig.

En del emigranter förde väl räkter med sig utifrån Amerika, men om de blev spridda här hemma, känner jag inte till. Min bror hade underbara knäppmålsaker med sig hem. De var till stor nytta för oss. Det var bara vi, som kunde sådana här. Så smöringon blev de mesta allmänna och importerades från Amerika.

De stod inga tomma stugor efter emigranterna. Det var mest barnen som var de. De rekte ofta i grupper och även en och en. Det uppstod ingen brist på arbetskraft här - det var ju så ont om arbeten. På bruket arbetade bara ett hundratal personer då. Emigrationen har nog inte haft någon djupgående

berkan på dygnet lå - möjligen en
sällfällig på så sätt, att ekonomin
hijälptes upp för många.

Jag erinrar mig nu också, att min svä-
ger Alfred Lindström emigrerade. Han
reste ut på 20-talet, var först i Austr-
lien men stannade sedan i Amerika.

När Ester var hemma från Amerika en
gång, var det flera ungdomar som var
hemma på besök, bl. a. Björkdalsflie-
ka lär. De höll ständigt ihop då,
dessa ungdomar, som varit i Amerika
och vi hade den ofta hemma hos
oss. Jag minns, hur man sig upp till
den.

Ester var hemma tre gånger, Tjugid en
gång och Josef en gång. Emil var ald-
rig hemma någon gång.